

Sygn. akt I C 1215/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 września 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Tadeusz Bulanda

Protokolant: sekretarz sądowy Agnieszka Skolimowska

po rozpoznaniu w dniu 10 września 2018 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy

z powództwa M. S. i L. S.

przeciwko (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od M. S. i L. S. kwotę (...) (dwa tysiące siedemset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu i nie obciąża powodów w pozostałym zakresie.

Sygn. akt I C 1215/17

UZASADNIENIE

W dniu 30 czerwca 2017 roku M. S. i L. S. skierowali przeciwko (...) Bank (...) spółce akcyjnej z siedzibą w W. pozew o zapłatę na ich rzecz solidarnie kwoty 237 823,44 złotych oraz 26 041,14 CHF wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Powodowie wniesli również o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych i kwoty 1 200 złotych tytułem opłaty za wydanie zestawienia w celu ustalenia wartości przedmiotu sporu.

Żądaniem pozwu powodowie objęli spłacone raty kredytu zaciągniętego 23 lutego 2007 roku, których wysokość ustalana była na podstawie postanowień, w ocenie powodów, nieważnych (art. 58 k.c. w zw. z art. 69 ust. 1 i 2 ustawy Prawo bankowe) i abuzywnych (art. 385¹ k.c.). Powodowie uzasadnili żądanie pozwu w ten sposób, że wobec nieważności umowy kredytu spełnione przez pozwanych świadczenia są nienależne (pozew – k. 2-30).

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powodów solidarnie na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Zakwestionował twierdzenia powodów o nieważności umowy kredytu oraz o abuzywności klauzul zawartych w umowie, w szczególności dotyczących ustalania przez banku kursu waluty. Podniósł, że strona powodowa przeznaczyła kredyt na sfinansowanie nieruchomości stanowiącej główne miejsce wykonywania działalności gospodarczej przez L. S.. Pozwany stwierdził, że powodowie zdecydowali się zaciągnąć kredyt denominowany w walucie obcej i raty mogli spłacać w tej walucie. W ocenie pozwanego umowa kredytu precyzyjnie określała zarówno kwotę kredytu wyrażoną w CHF, jak i wysokość rat wyrażonych w CHF. Twierdzenia o złotym charakterze kredytu są gołosłowne i sprzeczne z treścią umowy oraz zamiarem stron. Pozwany podkreślił, że powodowie mieli świadomość ryzyka zmiany kursu waluty obcej. Podniósł zarzut przedawnienia roszczeń powodów (odpowiedź na pozew – k. 84-116).

W dniu 9 marca 2018 roku powodowie oświadczyli, że występuje pomiędzy nimi małżeńska wspólność majątkowa i wnieśli o łączne zasądzenie na ich rzecz kwot wymienionych w pozwie. Zaprzeczyli aby umowa kredytu związana była z działalnością gospodarczą wykonywaną przez powoda w latach 2012-2015 (pismo procesowe powodów – k. 267-295).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 26 stycznia 2007 roku M. Ł. (obecnie nosząca nazwisko Ł.-S.) i L. S. złożyli do (...) Banku (...) S.A. (obecnie działającym pod (...) Bank (...) S.A.) wniosek o udzielenie kredytu mieszkaniowego w wysokości 440 000 zł, w walucie CHF, z przeznaczeniem na zakup budynku mieszkalnego i prawa użytkowania wieczystego, na którym ten budynek był położony, przy ul. (...) w W.. Wnioskujący zamierzali wprowadzić się do nieruchomości. Wcześniej, w grudniu 2006 roku M. S. złożyła wniosek o kredyt mieszkaniowy, lecz nie satysfakcjonowała ją zdolność kredytowa przedstawiona przez bank.

Pracownik banku poinformował M. S. i L. S. o ryzyku kursowym związanym z zaciągnięciem kredytu w walucie obcej, mogącego mieć wpływ na wysokość raty. Pracownik banku przedstawił także symulację wysokości rat w złotych i walucie obcej. M. S. i L. S. zdecydowali się na zaciągnięcie kredytu w CHF. Przyszłym kredytobiorcom znane było również ryzyko związane z oprocentowaniem kredytu zmienną stopą procentową.

W dniu 23 lutego 2007 roku M. S. i L. S. zawarli z (...) Bankiem (...) S.A. w W. umowę kredytową nr (...) \ (...).

Na mocy ww. umowy bank udzielił kredytobiorcom kredytu na zakup domu na rynku wtórnym i nabycie prawa użytkowania wieczystego gruntu, na którym dom ten jest położony, przy ulicy (...) w W., w kwocie 189 650 CHF, z okresem spłaty 360 miesięcy, tj. do 4 maja 2037 roku.

Kwota kredytu wypłacona została w złotych polskich. Do przeliczenia kwoty kredytu na PLN bank zastosował kurs kupna CHF opublikowany w „Tabeli kursów dla kredytów mieszkaniowych i konsolidacyjnych w walutach obcych (...) Bank (...) S.A.”, obowiązujący w dniu wypłaty transzy (§ 2 ust. 2 umowy).

Kredyt oprocentowany był zmienną stopą procentową. Zgodnie z pkt 5 i § 4 ust. 5-6 umowy kredytu stopa zmiennego oprocentowania stanowiła sumę 3-miesięcznej stawki LIBOR i stałej w całym okresie kredytowania marży banku w wysokości 0,85%. Stopę zmiennego oprocentowania bank zmieniał w pierwszym dniu okresu obowiązywania zmiennej stopy procentowej. Wysokość tej stopy obliczano jako sumę 3-miesięcznej stawki LIBOR stosowanej dla kredytów trzymiesięcznych na rynku międzybankowym z wtorku lub czwartku poprzedzającego datę zmiany oprocentowania - w zależności, który z tych dni (wtorek czy czwartek) następuje bezpośrednio przed datą zmiany. Do stopy doliczano marżę banku.

Zgodnie z § 6 umowy kredytu spłata kredytu następowała przez obciążanie rachunku bankowego kredytobiorców kwotą w złotych stanowiącą równowartość bieżącej raty w CHF, zadłużenia przeterminowanego i innych należności banku w CHF, obliczonych przy zastosowaniu kursu sprzedaży CHF opublikowanego w „Tabeli kursów dla kredytów mieszkaniowych i konsolidacyjnych w walutach obcych (...) Bank (...) SA.”, obowiązującego w banku na dwa dni robocze przed terminem każdej spłaty kwoty kredytu. Kredytobiorcy zobowiązali się zapewniać wpływ środków pieniężnych na rachunek w wysokości pokrywającej należności banku najpóźniej w dniu poprzedzającym dzień ich płatności.

W § 6 umowy kredytu określono również, że za zgodą banku kredytobiorcy mogą dokonywać spłat kredytu także w inny sposób, w tym mógł dokonać spłaty również w CHF lub innej walucie.

Zgodnie z § 7 umowy po wypłacie kredytu, kredytobiorcy byli uprawnieni do dokonania zamiany waluty kredytu udzielonego w CHF na walutę oferowaną w banku dla kredytów mieszkaniowych. Zmiany waluty następowała w formie pisemnego aneksu. Przewalutowania mogło nastąpić dwukrotnie bez ponoszenia kosztów przez kredytobiorców.

M. S. i L. S. oświadczyli, że są świadomi dodatkowego ryzyka, jakie ponoszą w związku z zaciągnięciem kredytu w walucie obcej (ryzyko kursowe) oraz, iż w przypadku niekorzystnej zmiany kursu waluty, w jakiej został udzielony kredyt, kwota w złotych stanowiąca równowartość raty w walucie, w jakiej został udzielony kredyt ulegnie zwiększeniu (§ 14 ust. 6 umowy).

Kredyt został wypłacony 6 kwietnia 2007 roku na rachunki bankowe poprzednich właścicieli nieruchomości przy ulicy (...) w W. (umowa kredytu – k. 41-51, aneksy do umowy – k. 52-53, 54, 55, kopia regulaminu – k. 56-58v, wypis aktu notarialnego – k. 59-62, odpis skrócony aktu małżeństwa – k. 78, procedura informowania klientów o ryzyku kursowym oraz ryzyku stopy procentowej przy udzielaniu kredytów/pożyczek zabezpieczonych hipotecznie w (...) SA – k. 147-152, wytyczne udzielania kredytów – k. 154-157, wniosek kredytowy – k. 163-165, przewidywany harmonogram – k. 166, oświadczenia kredytobiorców – k. 168, 170, 172, 174, wniosek – k. 159-162, wniosek o wpis w KW – k. 176-179, regulamin – k. 181-188, oświadczenie o ustanowieniu hipoteki – k. 190, oświadczenie (...) Bank (...) S.A. – k. 192, oświadczenia – k. 192, wydruk KW – k. 195-219, zlecenie wypłaty kredytu – k. 221-222, wypłata – k. 224, potwierdzenia wypłaty – k. 226 i 227, informacja o rekomendacji S – k. 229, zaświadczenie o wysokości zarobków – k. 231, odpis pełny z rejestru przedsiębiorców – k. 237-255v, zeznania świadka A. P. – k. 309-312, zeznania świadka K. P. – k. 312-314, dowód z przesłuchania powódki – k. 333-336, dowód z przesłuchania powoda – k. 336-338).

M. S. i L. S. bieżąco regulują raty, ustalone przez bank na podstawie umowy kredytowej nr (...) \ (...) z dnia 23 lutego 2007 roku. Do października 2011 roku spłata raty następowała poprzez obciążenie ich rachunku bankowego prowadzonego w złotych polskich. Od listopada 2011 roku kredytobiorcy spłacają kredyt bezpośrednio w walucie CHF. W okresie od 6 kwietnia 2007 roku do 15 maja 2017 roku kredytobiorcy spłacili raty w łącznej wysokości 237 573,44 złotych i 26 041,14 CHF (szczegółowe wyliczenie wpłat – k. 63-77).

W okresie od 20 września 2012 roku do 30 listopada 2015 roku L. S. prowadził działalność gospodarczą na nieruchomości kupionej za środki z kredytu mieszkaniowego z dnia 23 lutego 2007 roku (zaświadczenie z CEIG – k. 233-234).

Podstawę ustaleń faktycznych w rozpoznawanej sprawie stanowiły wskazane dowodowy z dokumentów, które Sąd uznał za wiarygodne, a które nie były kwestionowane przez strony. Sąd ocenił jako wiarygodne zeznania świadków A. P. i K. P. ponieważ zgodne były z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie. Sąd wziął pod uwagę dowód z przesłuchania powodów w zakresie w jakim potwierdzał je pozostały materiał dowodowy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Podstawą prawną roszczenia jest art. 410 k.c. w zw. z art. 405-409 k.c., a zatem pozew obejmuje roszczenie o zwrot nienależnego świadczenia. Zgodnie z art. 410 § 2 k.c. świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia. Żądanie pozwu o zwrot nienależnego świadczenia stanowi konkluzję przedstawionych w uzasadnieniu pozwu rozważań, w świetle których, zdaniem powodów, zawarta z pozwanym umowa kredytu nr (...) \ (...) z dnia 23 lutego 2007 roku jest nieważna. W ocenie Sądu brak jest podstaw do uznania przedmiotowej umowy za nieważną.

W myśl art. 58 § 1-3 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Nieważna jest też czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. Jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana.

Brak jest przesłanek uznania umowy kredytu z dnia 23 lutego 2007 za sprzeczną z ustawą lub mającą na celu obejście ustawy.

Umowa zawarta przez powodów z (...) Bankiem S.A. jest czynnością prawną, typem umowy uregulowanej w art. 69 Prawa Bankowego z dnia 29 sierpnia 1997 roku.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 Prawa Bankowego w brzmieniu z dnia zawarcia umowy kredytu przez powodów, przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności:

- 1) strony umowy,
- 2) kwotę i walutę kredytu,
- 3) cel, na który kredyt został udzielony,
- 4) zasady i termin spłaty kredytu,
- 5) wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany,
- 6) sposób zabezpieczenia spłaty kredytu,
- 7) zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu,
- 8) terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych,
- 9) wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje,
- 10) warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy (ust. 2).

Umowa kredytu zawarta przez powodów w dniu 23 lutego 2007 roku określa kwotę i walutę kredytu (189 500 CHF), a także zasady i termin spłaty kredytu (spłata w ciągu 360 miesięcy, tj. do 4 maja 2037 roku, poprzez comiesięczną zapłatę kapitału wraz z odsetkami w terminach i kwotach zawartych w miesięcznych zestawieniach), oraz wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany (3 miesięczna stawka LIBOR + marża banku). W art. 69 ust. 2 posłużono się przy określeniu elementów umowy kredytu sformułowaniem „w szczególności” co oznacza, że umowa kredytu może także zawierać inne postanowienia niesprzeczne z prawem, niemające na celu obejścia prawa i niesprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Podnieść należy, że w dacie zawarcia przedmiotowej umowy obowiązywały art. 3 ust 3 i art. 9 ust. 1 pkt 15 Prawa dewizowego z dnia 27 lipca 2002 r. (tj. Dz.U. z 2017 r. poz. 679), zgodnie z którymi ograniczenie w zawieraniu umów oraz dokonywaniu innych czynności prawnych, powodujących lub mogących powodować dokonywanie w kraju rozliczeń w walutach obcych, a także dokonywaniu w kraju takich rozliczeń określonych, nie stosuje się do obrotu dewizowego dokonywanego z udziałem banków lub innych podmiotów mających siedzibę w kraju, w zakresie działalności podlegającej nadzorom: bankowemu, ubezpieczeniowemu, emerytalnemu lub nad rynkiem kapitałowym, sprawowanym na podstawie odrębnych przepisów, prowadzonej przez te podmioty na rachunek własny lub rachunek osób trzecich uprawnionych na podstawie ustawy lub zezwolenia dewizowego do dokonania obrotu dewizowego podlegającego tym ograniczeniom.

W świetle przytoczonych przepisów dopuszczalne było zawarcie z bankiem umowy o kredyt wyrażony w walucie obcej i skutkujący koniecznością spłaty kredytu w walucie obcej. Przepisy te nie wykluczają możliwości zastrzeżenia w umowie kredytu, zgodnie z zasadą swobody umów wyrażoną w art. 353¹ k.c., że wypłata kredytu wyrażonego w

walucie obcej nastąpi w walucie polskiej oraz że także w PLN nastąpi spłata tego kredytu. Zawarcie w umowie takich postanowień nie sprzeciwiają się przepisy prawa, a nadto uzasadnione są one celem umowy kredytu, który miał sfinansować nabycie nieruchomości w P. za PLN i miał być spłacany przez kredytobiorców osiągających dochody w PLN.

Sądowi nie są znane przepisy, które umowa o kredyt z dnia 23 lutego 2007 roku miałyby obchodzić, brak jest zatem podstaw do stwierdzenia drugiej przesłanki nieważności.

Nie zachodzi podstawa do uznania umowy kredytu za sprzeczną z zasadami współżycia społecznego. W kontekście stosunków prawnych łączących bank z jego klientami (stosunków umownych o charakterze ekonomicznym) przyjęć trzeba, że zasady współżycia społecznego wymagają od stron tych stosunków uczciwości (uczciwego obrotu) oraz lojalności. Powodowie wypełnili wniosek kredytowy, zostali zapoznani z ryzykiem kursowym i ryzykiem zmiany stopy procentowej, co potwierdzili pisemnymi oświadczeniami. W takiej sytuacji brak jest podstaw dla twierdzenia, że umowa ta narusza zasady współżycia społecznego.

Przechodząc do rozważań dotyczących zarzutu abuzywności klauzul zawartych w umowie kredytu podnieść trzeba, że zgodnie z art. 385¹ § 1 i 2 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób spreczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie.

Nietrafione są zarzuty pozwanego, iż powoda L. S. nie należy traktować jako konsumenta w odniesieniu do umowy kredytu bowiem pod adresem nieruchomości zakupionej ze środków uzyskanych od banku prowadzi działalność gospodarczą. Po pierwsze sama umowa kredytu nie przewiduje by uzyskane z niej środki przeznaczone były na działalność gospodarczą któregokolwiek z kredytobiorców. Po wtóre umowa przewiduje cel mieszkaniowy. Po trzecie wreszcie L. S. zaczął prowadzić działalność gospodarczą (...) lat po uzyskaniu kredytu. Nie ma podstaw do stwierdzenia by umowa kredytu była bezpośrednio związana z prowadzoną przez powoda działalnością gospodarczą.

Przechodząc do dalszych rozważań ocena, czy dane postanowienie wzorca umowy, kształtując prawa i obowiązki konsumenta, „rażąco” narusza interesy konsumenta (art. 385¹ § 1 k.c.), uzależniona jest od tego, czy wynikająca z tego postanowienia nierównowaga praw i obowiązków stron (nierównowaga kontraktowa) na niekorzyść konsumenta jest istotna, znacząca. Ustalenie, czy klauzula wzorca umowy powoduje taką nierównowagę, dokonane może być w szczególności przez porównanie sytuacji konsumenta w razie zastosowania tej klauzuli z sytuacją, w której byłby konsument, gdyby zastosowane zostały obowiązujące przepisy prawa. Znacząca nierównowaga kontraktowa na niekorzyść konsumenta pozostaje spreczna z dobrymi obyczajami, gdy można rozsądnie założyć, że kontrahent konsumenta, traktujący go w sposób sprawiedliwy i słuszny i uwzględniający jego prawnie uzasadnione roszczenia, nie mógłby racjonalnie się spodziewać, że konsument zaakceptowałby w ramach negocjacji klauzulę będącą źródłem tej nierównowagi.

Dla uznania klauzuli za niedozwoloną, zgodnie z przepisem art. 385¹ § 1 k.c., poza kształtowaniem praw i obowiązków konsumenta w sposób spreczny z dobrymi obyczajami, musi ona rażąco naruszać jego interesy. Konieczne zatem jest tak ustalenie nierównomiernego rozkładu praw i obowiązków stron umowy (sprzeczność z dobrymi obyczajami), jak i stwierdzenie prawnie relewantnego znaczenia tej nierównowagi (rażące naruszenie interesów konsumenta). Należy uwzględnić nie tylko interesy o wymiarze ekonomicznym, ale inne, zasługujące na ochronę dobra konsumenta, jak jego zdrowie, czas, dezorganizacja zajęć, prywatność, poczucie godności osobistej czy satysfakcja z zawarcia umowy o określonej treści (por. M. Bednarek (w:) System prawa prywatnego, t. 5, s. 768–769; E. Łętowska, Prawo umów konsumenckich, s. 341).

W ocenie Sądu abuzywnie w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. jest postanowienie zawarte w § 2 ust. 2 zd. 5 umowy z dnia 23 lutego 2007 roku, zgodnie z którym jeżeli wypłata kredytu lub jego transzy następuje w złotych lub walucie

innej niż waluta kredytu, bank stosuje kurs kupna CHF opublikowany w tabeli kursów banku, a także postanowienie zawarte § 6 ust. 1 tej umowy, zgodnie z którym spłata kredytu następuje poprzez obciążenie rachunku kredytobiorców prowadzonego w PLN przy zastosowaniu kursu sprzedaży CHF opublikowanego w tabeli banku, a także że spłata kredytu w walucie kredytu uzależniona jest od zgody banku.

Konsument-kredytobiorca nie ma wpływu na sposób ustalania kursu CHF. Czynniki obiektywne, a zatem sprawdzalne z punktu widzenia konsumenta, jak w szczególności wysokość rynkowych kursów wymiany CHF, tylko częściowo wpływają na sytuację konsumenta-kredytobiorcy. Kurs waluty obcej określony w tabeli kursowej banku zawiera bowiem także marżę kupna lub sprzedaży, która to wartość jest zależna wyłącznie od woli banku. Taka regulacja stanowi o naruszeniu dobrych obyczajów, bowiem daje jednej stronie umowy – bankowi dowolność w zakresie określania sytuacji prawnej i faktycznej drugiej strony – kredytobiorcy.

W przypadku przedmiotowego kredytu denominowanego, w związku z klauzulą zawartą w § 2 ust. 2 zd. 5 umowy, kredytobiorcy narażeni byli, w razie spadku kursu CHF po zawarciu umowy, na otrzymanie kwoty wyrażonej w PLN niższej, niż kwota, jaką otrzymaliby wg kursu kupna innego niż określony przez bank. Natomiast przy spłacie kredytu, wobec brzmienia klauzuli z § 6 ust. 1 umowy, kredytobiorcy byli narażeni na ryzyko zapłaty w PLN równowartości raty wyrażonej w CHF w kwocie wyższej, niż nastąpiłoby to po kursie sprzedaży CHF innym niż określony przez bank.

Zastrzeżona § 6 ust. 1 umowy konieczności uzyskania zgody na spłatę kredytu w walucie kredytu jest abuzywna z analogicznych jak przedstawione wyżej względów, bowiem formalnie udzielenie zgody zależy od dowolnej decyzji banku. Praktyka, a więc powszechne udzielanie takich zgód, bądź dokonywanie spłaty kredytu w CHF bez uprzedniej zgody banku poprzez wpłatę CHF na rachunek kredytu, nie zmienia oceny ww. przedmiotowej klauzuli jako abuzywnej, bowiem przy zastosowaniu tej klauzuli nie można wykluczyć, iż bank odmówiłby zgodny na zmianę sposobu spłaty na spłatę w CHF lub odmówiłby przyjęcia spłaty dokonanej w inny sposób, niż wyrażony w § 6 ust. 1 umowy.

Biorąc za podstawę powyższe uwagi nie można jednak dojść do wniosku, że bezskuteczność omówionych klauzul powoduje nieważność umowy kredytu jako sprzecznej z naturą kredytu. Podnieść wszak należy, że zgodnie z art. 56 k.c. czynność prawna wywołuje nie tylko skutki w niej wyrażone, lecz również te, które wynikają z ustawy, z zasad współżycia społecznego i z ustalonych zwyczajów. W miejsce abuzywnych postanowień umownych możliwe jest zastosowanie innych rozwiązań w zakresie wypłaty i spłaty kredytu, zgodnych z pozostałymi postanowieniami i celem umowy, w ramach obowiązujących powszechnie przepisów lub zwyczajów.

Zgodnie z obecnie obowiązującym art. 358 § 1 i 2 k.c., jeżeli przedmiotem zobowiązania podlegającego wykonaniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej, dłużnik może spełnić świadczenie w walucie polskiej, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe będące źródłem zobowiązania lub czynność prawna zastrzega spełnienie świadczenia wyłącznie w walucie obcej. Wartość waluty obcej określa się według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia wymagalności roszczenia, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe lub czynność prawna zastrzega inaczej. Przepis ten wszedł jednakże w życie po zawarciu przedmiotowej umowy kredytu, bo w dniu 24 stycznia 2009 roku, co oznacza, iż nie mógł mieć zastosowania przy wypłacie kredytu i spłacie jego rat.

W tej sytuacji możliwe jest zastosowanie przez analogię, obowiązującego w dacie zawarcia umowy o kredyt hipoteczny, art. 41 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe, zgodnie z którym jeżeli weksel wystawiono na walutę, która nie jest walutą miejsca płatności, sumę wekslową można zapłacić w walucie krajowej podług jej wartości w dniu płatności. Wartość waluty zagranicznej oznacza się podług zwyczajów miejsca płatności. W związku z tym, że art. 41 ust. 2 odnosi się do miejsca płatności, należy przyjąć, że właściwym kursem w Polsce będzie średni kurs waluty ustalany przez NBP (patrz: M. Czarnecki, L. Bagińska, Prawo wekslowe. Komentarz [w:] Prawo wekslowe i czekowe. Komentarz. Wyd. 6, Warszawa 2013).

Alternatywnie należy dopuścić, na zasadzie zwyczaju obowiązującego na rynku walutowym, że wypłata w PLN kredytu wyrażonego w CHF może nastąpić według rynkowego kursu kupna CHF, zaś spłata w PLN raty wyrażonej w CHF

może nastąpić według rynkowego kursu sprzedaży CHF, których to kursów ustalenie jest możliwe przy powszechnej dostępności danych o kursach oferowanych na rynku.

Wobec braku podstaw do uznania umowy kredytu z dnia 23 lutego 2007 roku za nieważną w świetle art. 58 k.c. oraz braku przełożenia abuzywności niektórych postanowień tej umowy na jej nieważność w pozostałym zakresie, należało orzec jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. Powodowie przegrali sprawę w całości, jednakże Sąd uznał za sprawiedliwe obciążenie ich kosztami poniesionymi przez pozwanego jedynie w części, tj. w zakresie wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika (2 700 zł) oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (17 zł). Podnieść trzeba, że nierówna jest pozycja stron, z których jedną stanowią konsumenci, a drugą przedsiębiorca o znacznej pozycji finansowej. Podnieść wreszcie należy, że pozwany bank prowadzi szereg podobnych spraw dotyczących zobowiązań wyrażonych w obcej walucie, a zatem nakład pracy na dostosowanie stanowiska pozwanego do realiów konkretnej sprawy nie jest znaczny.